

**CONCURSUL DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/ CATEDRELOR DECLARATE
VACANTE/ REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
14 iulie 2010**

Proba scrisă la RELIGIE UNITARIANĂ

Varianta 2

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I

(30 puncte)

1. A tordai országgyűlés vallásügyi határozata 1568. január 6-13. **4 pont**
2. Körösfői Kriesh Aladár festménye, a millennium évében (1896) Torda városa megrendelésére készült stb., **3 pont**
A kép szereplőinek felsorolása. **3 pont**
3. a. Az 1568. évi határozat az unitárius felekezetre is vonatkozik. **5 pont**
b. Sebastian Castellio munkásságának ismertetése, a *De Regno Christi*... ajánlása János Zsigmond fejedelemnek. **5 pont**
4. 1568. március, második gyulafehérvári hitvita – az unitarizmus győzelme; **3 pont**
1569. október, a nagyváradi magyar nyelven tartott hitvita, partiumi és alföldi misszió kezdete. **3 pont**
5. *Debreceni disputa* vagy *Válaszúti komédia*. **1 pont**
Szereplők: Péter pápa, Charianus János, Vikárius Pál, Varga Ferenc, György kardinális, Olasz doktor. **3 pont**

SUBIECTUL al II-lea

(30 puncte)

1. A görög *profétész* áll mögötte. A *pro-* prepozíció érthető helyi és idői vonatkozásban: azaz valaki előtt állni/mondani (*fémi=mondani*), és időben az esemény bekövetkezte előtt megmondani valamit. Az utóbbi kevésbé gyakori jelentésárnyalat volt, ma azonban ez dominálja a fogalom jelentését. **4 pont**
2. Fogság előtti: Ámos, Jeremiás, Zofóniás. Fogság alatti: Ezékiel, Deutero-Ézsaiás. Fogság utáni: Malakiás. **6 pont**
3. A görög etimológiáról már esett szó, itt az elsődleges jelentés a „kijelentő”, a „hirdető” (Pindaros, Hérodotosz), az „Istenek szolgái” (hellenisztikus és római kori görög). Az akkádból származó *nabi* (nb' ige), csak nifal és hitpael igealakban, öröklettel határos lelkiállapot kifejezésére. A *qatil*, *hozeh* (látok), *nabi/nebiáh* fogalmak ismertetése. A héber használatban az Isten általi elhívottság, megragadottság a hangsúlyos. A *nabi* együtt jelölte mindazokat a megnyilvánulásokat és funkciókat, amelyeket ma gyakran szétválasztunk: hírnök, küldött, látnok, önkívületben levő, jóslással, paranormális praktikákkal foglalkozó, extatikus stb. A héber Biblia fogalmilag nem különbözteti meg a Jáhvé és például a Baal prófétákat. **5 pont**
4. A próféták kultuszhoz való viszonya többnyire túlegyszerűsítve kerül tárgyalásra, egyfajta „lelkibb kultusz” kontextusában. A dolog jóval bonyolultabb, kortörténeti, bibliakritikai ismeretek nélkül nem érthető. Ezek bemutatása a cél. **5 pont**
5. Mivel üzenetüket szóban közölték, ezek jellegzetesen szóbeli műfajok, gyűjtőnéven *orákulumok*. Kiemelten: „a hírnök beszéde”, „dorgálás” vagy „korholás”, „fenyegetés”, az „ítélet kihirdetése” és a tóra, azaz a szóbeli katekézis formájában elmondott tanítás. **6 pont**
6. Az ószövetségi és az újszövetségi próféták közti főbb különbségek vázlatos áttekintése az elvárt feladat, különösen a tárgyi ismereteken túlmutató szintetizáló képesség az elvárt szempont. **4 pont**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

- a két módszerkategória meghatározása	. 6 p.
- a két módszerkategória osztályozása	6 p.
- a két módszerkategória leírása	6 p.
- a két módszerkategória előnyeinek összehasonlító leírása és példázása a vizsgatantárgynak megfelelő példákkal	6 p.
- a két módszerkategória hátrányainak leírása és példázása a vizsgatantárgynak megfelelő példákkal	6 p.

Megjegyzés:

1. Amennyiben a jelölt bemutatja a két módszerkategória előnyeit, illetve hátrányait, de nem példázza ezeket a vizsgatantárgynak megfelelő példákkal, a 6 lehetséges pontból 4 pontot kap.
2. Bármely helyes válasz pontozandó, akár két módszerkategória, akár két, különböző kategóriába tartozó módszer összehasonlításáról van szó.